

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОПП «Менеджмент» МАКРОЕКОНОМІКА Спеціальність: 073 «Менеджмент» Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»		
Освітньо-професійний ступінь:	Фаховий молодший бакалавр		
Статус дисципліни відповідно до навчального плану	Обов’язкова освітня компонента освітньо-професійної програми «Менеджмент»		
Мова викладання:	українська		
Курс, семестр	третій курс 5 семестр		
Семестровий контроль	екзамен		
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	Обсяг дисципліни 3 кредитів/90 годин		
Аудиторні заняття, годин:	Всього	Лекції	Практичні
денна форма:	48	22	26
заочна форма:	-	-	-
Самостійна робота, годин:	Денна форма – 42		Заочна форма –
Мета курсу	формування у здобувачів фахової передвищої освіти системи знань про макроекономічні показники та кругообіг доходу, закономірності макроекономічної нестабільності (інфляція, безробіття, циклічність), механізми функціонування ринку праці, а також інструменти державного регулювання економіки (фіскальну, монетарну та зовнішньоекономічну політику) для розуміння середовища функціонування підприємств		
Завдання курсу	— засвоєння системи макроекономічних показників (ВВП, ВВП, ЧВП, НД, наявний дохід) у Системі національних рахунків та способів їх вимірювання; — аналіз причин, проявів та наслідків макроекономічної нестабільності (економічних циклів, безробіття та інфляції); — розуміння моделей сукупного попиту, сукупної пропозиції, сукупних витрат, а також факторів, що визначають динаміку споживання, заощадження та інвестицій; — вивчення сутності, цілей та інструментів державного макроекономічного регулювання (фіскальної, грошово-кредитної, зовнішньоекономічної та соціальної політики); — розуміння факторів економічного зростання та його значення для соціально-економічного розвитку держави		
Компетентності	ЗК 5. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. СК 3. Здатність застосовувати знання теорії і практики менеджменту для вирішення типових спеціалізованих задач професійної діяльності. СК 9. Здатність проводити економічні розрахунки.		
Результати навчання	РН 8. Знаходити оптимальні, обґрунтовані, творчі рішення для розв'язування професійних завдань. РН 11. Здійснювати пошук, збирання, оброблення й аналізування інформації у професійній діяльності РН 14. Визначати основні економічні показники підприємства (підрозділу) для підвищення ефективності діяльності. РН 15. Проявляти ініціативу та підприємливість для розвитку підприємства (підрозділу)		
Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	Оцінювання якості підготовки здобувачів фахової передвищої освіти з дисципліни «Макроекономіка» здійснюється на кожному етапі навчання за 100-бальною шкалою з урахуванням чітких критеріїв для кожного виду навчальної діяльності.		

Підсумкова оцінка з дисципліни складається зі стартової складової (максимум 60 балів) та екзаменаційної складової (максимум 40 балів).

1. Оцінювання роботи на практичних заняттях (максимум 11 балів: 11 занять × 1 бал)

1 бал: здобувач освіти бере активну участь у занятті, демонструє глибокі та системні теоретичні знання макроекономічних концепцій, безпомилково розв'язує розрахунково-графічні задачі, вільно та логічно аргументує свою позицію.

0,5 бал: здобувач добре володіє навчальним матеріалом, але відповіді містять дрібні неточності; під час виконання розрахункових чи графічних вправ допущено незначні помилки, які здобувач виправляє самостійно або за допомогою підказок викладача.

0 балів: здобувач відсутній на занятті без поважних причин, відмовляється відповідати або демонструє повне незнання макроекономічних процесів та термінології.

2. Оцінювання самостійної роботи (максимум 11 балів: 11 завдань × 1 бал)

1 бал: здобувач повністю та якісно опрацював матеріал, винесений на самостійне вивчення, підготував належний конспект або аналітичні розрахунки, вільно орієнтується в додатковій фаховій літературі та статистичних джерелах (Держстат України, НБУ) й готовий до фахового обговорення.

0 балів: самостійна робота не виконана, конспект відсутній, знання з теми є фрагментарними або повністю відсутні.

3. Критерії оцінювання індивідуального завдання / ІНДЗ (максимум 18 балів)

Здобувач освіти обирає практично-аналітичну роботу (кейс) або творчий проєкт (есе/презентацію):

14–18 балів: робота виконана бездоганно, містить глибинний макроекономічний аналіз, правильні розрахунки та логічно обґрунтовані висновки. Структура й оформлення повністю відповідають вимогам. Під час захисту здобувач демонструє високий рівень володіння матеріалом, вільно відповідає на додаткові запитання.

9–13 балів: робота виконана якісно, але є незначні хиби в оформленні або недостатня аргументація окремих макроекономічних показників. Захист упевнений, але відповіді на додаткові запитання неповні.

4–8 балів: у роботі допущено суттєві помилки в розрахунках або аналізі даних, текст неналежно структурований. Під час захисту здобувач невпевнено орієнтується в матеріалі.

0–3 балів: завдання не виконано, здано з грубим порушенням термінів або виявлено факт академічного плагіату.

4. Критерії оцінювання модульного контролю / МКР (максимум 20 балів: 2 МКР × 10 балів кожна)

Письмова модульна контрольна робота складається з трьох рівнів за складністю:

9–10 балів: безпомилково виконано тестові завдання першого рівня, надано розгорнуті та теоретично обґрунтовані відповіді на питання другого рівня, правильно та з відповідним графічним/математичним поясненням розв'язано макроекономічний кейс третього рівня.

7–8 балів: більшість завдань виконано правильно, але допущено незначні неточності у формулюваннях макроекономічних законів, графічних побудовах або розрахунках.

4–6 балів: виконано лише тестову частину, теоретичні питання розкрито поверхово, практичне завдання третього рівня не розв'язане або містить суттєві помилки.

0–3 бали: МКР не написана або відповіді є повністю неправильними.

5. Умови допуску до підсумкового контролю (екзамену)

Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання, для допуску до підсумкового семестрового контролю (екзамену) здобувач освіти зобов'язаний:

- виконати всі обов'язкові види навчальної роботи (відпрацювати всі практичні заняття, виконати самостійну роботу).
- написати дві модульні контрольні роботи (МКР 1 та МКР 2) на позитивну оцінку.
- успішно захистити індивідуальне завдання (ІНДЗ).
- виконати умови допуску до екзамену відповідно до чинного Положення про систему оцінювання результатів навчання.

6. Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю — Екзамену (максимум 40 балів)

Згідно з Положенням про систему оцінювання, мінімальна сума балів за екзаменаційну складову, за якої екзамен вважається складеним, становить 25 балів (60% від 40 балів):

35–40 балів: здобувач освіти демонструє системні та глибокі знання макроекономічної теорії, вільно орієнтується в інструментах фіскальної, монетарної та зовнішньоекономічної політики. Вичерпно та аргументовано відповідає на всі питання екзаменаційного білета, успішно та безпомилково розв'язує практичну екзаменаційну задачу.

	25–34 бали: відповіді на теоретичні питання правильні, але недостатньо розгорнуті. Здобувач допускає незначні помилки чи неточності під час вирішення практичної задачі або графічного відображення макроекономічної рівноваги. 15–24 бали (незадовільно, екзамен не складено): питання білета розкрито поверхово, знання понятійного апарату обмежені, відсутнє цілісне розуміння функціонування макроекономічних ринків та механізмів державного регулювання. 0–14 балів: відповідь хибна або повністю відсутня. 7. Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності (заохочувальні бали) Додаткові бали можуть нараховуватися: — за рішенням циклової комісії — за активну науково-дослідну роботу (конференції, гуртки, публікації, олімпіади). — за рішенням викладача — за високу старанність: відсутність пропусків занять, наявність власного рукописного конспекту лекцій, опрацювання додаткового матеріалу та активність на консультаціях. <i>Примітка: Заохочувальні бали додаються до загального рейтингу, проте підсумкова сума балів за дисципліною не може перевищувати 100 балів, а за стартовою складовою — 60 балів згідно з Положенням про оцінювання.</i>
Зміст навчальної дисципліни:	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ТА МАКРОЕКОНОМІЧНА РІВНОВАГА Тема 1. Макроекономіка як наука Предмет макроекономіки та її роль у системі економічних наук. Виникнення та еволюція макроекономічної теорії. Об'єкти та суб'єкти макроекономічного аналізу. Основні макроекономічні агрегати та ринки (ринок благ, грошовий ринок, ринок цінних паперів, ринок праці). Метод макроекономіки: агрегування, моделювання, вилучення й ін'єкції в макроекономічному кругообігу. Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків Сутність та принципи побудови Системи національних рахунків (СНР). Валовий внутрішній продукт (ВВП) як основний показник обсягу національного виробництва. Методи розрахунку ВВП: за доходами (розподільчий), за витратами (кінцевого використання) та за доданою вартістю (виробничий). Інші показники СНР: Валовий національний дохід (ВНД), Чистий валовий продукт (ЧВП), Національний дохід (НД), Особистий дохід, Наявний дохід. Номінальний та реальний ВВП. Індеси цін (дефлятор ВВП, індекс споживчих цін — ІСЦ). Тема 3. Макроекономічна нестабільність Сутність та характеристики макроекономічної нестабільності. Економічний (діловий) цикл: сутність, фази (криза/спад, депресія, пожвавлення, піднесення) та види циклів. Безробіття: сутність, методи вимірювання та види (фрикційне, структурне, циклічне). Природний рівень безробіття та закон Оукена. Інфляція: сутність, показники вимірювання, види за темпами та причинами (інфляція попиту, інфляція витрат). Взаємозв'язок інфляції та безробіття у короткостроковому періоді (крива Філіпса). Тема 4. Споживання, заощадження та інвестиції Доходи населення та їх використання. Функція споживання та крива споживання. Гранична та середня схильність до споживання. Функція заощадження, гранична та середня схильність до заощадження. Нецінові фактори споживання та заощадження. Інвестиції: сутність, види та значення в економіці. Функція інвестиційного попиту, за Not від процентної ставки та очікуваної норми чистого прибутку. Фактори, що впливають на динаміку інвестицій. Тема 5. Сукупні витрати і валовий внутрішній продукт Сукупний попит (AD) та сукупна пропозиція (AS): сутність, графічне відображення та нецінові фактори зміщення кривих AD і AS. Макроекономічна рівновага у моделі AD–AS. Сукупні витрати та визначення рівноважного ВВП у кейнсіанській моделі «витрати–випуск» («кейнсіанський хрест»). Модель «вилучення–ін'єкції». Сутність та механізм дії макроекономічного мультиплікатора (мультиплікатор автотрансфертних витрат/інвестицій). Рецесійний та інфляційний розриви. ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ Тема 6. Держава як суб'єкт макроекономічного регулювання Необхідність, цілі та межі державного втручання в ринкову економіку на макrorівні. Основні функції держави у змішаній економіці. Фіаско ринку та фіаско держави. Інструменти та напрями макроекономічної політики держави: пряме та опосередковане регулювання, короткострокова та довгострокова макроекономічна політика. Тема 7. Механізм грошово-кредитної політики Грошовий ринок та його структура. Попит на гроші (трансакційний, як актив) та пропозиція грошей. Ринкова ставка процента та макроекономічна рівновага на грошовому ринку. Дворівнева банківська система (Центральний банк і комерційні банки). Грошово-кредитний (банківський) мультиплікатор. Цілі та інструменти монетарної політики НБУ:

	операції на відкритому ринку, зміна норми обов'язкових резервів, облікова ставка. Види монетарної політики (стимульовальна/«дешевих грошей» та стримувальна/«дорогих грошей»). Тема 8. Механізм фінансової політики Державний бюджет як основний фінансовий план держави. Доходи та видатки державного бюджету. Бюджетний дефіцит, його види та способи покриття. Державний борг (внутрішній і зовнішній) та його макроекономічний вплив. Сутність фінансової (податково-бюджетної) політики. Податкова система та види податків. Дискреційна фінансова політика (мультиплікатор державних закупівель, податковий мультиплікатор). Недискреційна (автоматична) фінансова політика та вбудовані стабілізатори. Тема 9. Механізм зовнішньоекономічної політики Національна економіка у відкритій системі. Зовнішньоторговельний оборот: експорт, імпорт, чистий експорт. Платіжний баланс держави: структура (рахунок поточних операцій, рахунок руху капіталу) та способи врівноваження. Валютний ринок і валютний курс (номінальний та реальний). Режими валютних курсів (фіксований, плаваючий). Цілі та інструменти зовнішньоекономічної політики: протекціонізм та фритредерство, тарифне та нетарифне регулювання. Тема 10. Ринок праці та соціальна політика Макроекономічні закономірності функціонування ринку праці. Попит і пропозиція на ринку праці, рівноважна ставка заробітної плати. Державне регулювання зайнятості та заходи боротьби з безробіттям. Формування та розподіл доходів населення. Нерівність у розподілі доходів (крива Лоренца та коефіцієнт Джині). Державна соціальна політика: прожитковий мінімум, мінімальна заробітна плата, системи соціального захисту та соціального страхування. Тема 11. Економічне зростання Сутність, вимірювання та показники економічного зростання (абсолютне прирощення та темпи приросту реального ВВП, ВВП на душу населення). Фактори економічного зростання: прямі (праця, капітал, землі, ресурси, НТП) та непрямі. Типи економічного зростання: екстенсивний та інтенсивний. Значення економічного зростання для підвищення добробуту суспільства.
Пререквізити	У третьому семестрі підґрунтям слугують «Основи економічної теорії», які формують базові економічні категорії, поняття обмеженості ресурсів, типи економічних систем та загальні функції держави. У четвертому семестрі передуючими є дисципліна «Мікроекономіка», що забезпечує розуміння ринкового механізму попиту та пропозиції на рівні окремих суб'єктів господарювання, а також «Вища математика» та «Статистика», які дають необхідний математичний і кількісно-статистичний інструментарій для проведення економічних розрахунків
Постреквізити	Постреквізитами та паралельними курсами є фахові дисципліни спеціальності «Менеджмент». Здобуті знання паралельно використовуються у п'ятому семестрі під час вивчення курсів «Планування та організація діяльності підприємства» й «Занування власної справи та управління бізнесом». У шостому семестрі макроекономічний підхід деталізується в дисциплінах «Економічне управління підприємством», та «Міжнародний менеджмент»
Інформаційне забезпечення	Основна: - Макаренко М. І. Макроекономіка: підручник / М. І. Макаренко, Т. О. Семененко, Ю. М. Петрушенко. – 2-ге вид., переробл. – Суми: Сумський державний університет, 2021. – 307 с. - Макроекономіка: підручник / М. І. Макаренко, Т. О. Семененко, Ю. М. Петрушенко. – 2-ге вид., переробл. – Суми: Сумський державний університет, 2021. – 307 с. - Панчишин С. М. Макроекономіка: навчальний посібник. / Видання 4-те, виправлене і доповнене. Львів: Видавництво «Апріорі». 2022. 524 с. додаткова - Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка. Підручник. Книга 1 / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – Львів, Апріорі, 2020. - Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2 кн. / [С. М. Панчишин, П.І. Островерх, І.В.Грабінська та ін.] / За ред. С.М. Панчишина і П.І. Островерха. / 5-те вид., виправл. та доп. Л.: Апріорі, 2021. Кн. 1: Вступ до макроекономіки. Макроекономіка. 582 с. - Бажал Ю. М. Макроекономіка. Конспект лекцій : навч. посіб. / Ю.М. Бажал. Національний університет «Києво-Могилянська академія». – Електрон. дані. – Київ : НаУКМА, 2024. – 41 с. - Кулініч О. А., Андросова Т. В., Величко К. Ю. Економічна теорія: метод. рекомендації. – 2024.113 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/ - Макроекономіка. Мікроекономіка: практикум / О. М. Кібік, Є. В. Редіна, Ю. В. Хаймінова та ін. – Одеса, 2020. – 76 с.

	9. Мікро- та макроекономіка: навчальний посібник для студентів освітнього ступеня – бакалавр. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 325 с. URL: https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/c47643b5-463e-4128-8977-e88f7b96f947/content 10. Ушакова Н. Г., Федоренко Н. М., Кулініч О. А. Економічна теорія: тестовий тренінг. Х: Видавець Іванченко І. С., 2021. 64 с. інформаційні ресурси 11. Міністерство освіти і науки України. URL: http://mon.gov.ua/ 12. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: www.rada.gov.ua. 13. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua. 14. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: http://www.kmu.gov.ua. 15. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: www.me.gov.ua.	
Матеріально-технічне забезпечення	Освітній процес із навчальної дисципліни «Макроекономіка» забезпечується: — мультимедійними аудиторіями (ПК, проектор, екран) для демонстрації графічних моделей і захисту проєктів, а також комп’ютерними класами з Wi-Fi для самостійної роботи. — пакетом MS Office (Word, Excel, PowerPoint), веббраузерами для роботи зі статистикою Держстату України, НБУ та Мінекономіки, а також платформами Google Classroom, Google Meet та Zoom для дистанційного й змішаного навчання. — розробленим НМКД (робоча програма, силабус, лекції, методичні вказівки), нормативними документами, бібліотечним фондом ПрАТ «ВНЗ «МАУП» та електронними ресурсами МБІЦ імені Ярослава Мудрого.	
Інформація про науково-педагогічного працівника (з фото)		Боденчук Лілія Борисівна к.е.н. доц, викладач вищої категорії e-mail: menedzmentuk@gmail.com моб. тел. (Viber/Telegram): (067)-744-59-57